

Ainevaldkond "Võõrkeeled"

Valdkonnapädevus

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb Tallinna Saksa Gümnaasiumi 10.-12. klassi õpilastel eakohane võõrkeelepädevus kolmes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Tallinna Saksa Gümnaasiumi võõrkeelte õppes lähtutakse Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning seal kirjeldatud keeleoskustasemetest. Kõigi võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab arvestada õppija eripära, lubab erineva edasijõudmisega õpilastel seada endale jõukohaseid õpieesmärke ning anda tagasisidet saavutatud kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist. Tähtis on toetada õpilaste motivatsiooni, suunata neid oma oskusi arendama, pakkuda tuge enesekindluse arengule ning võimaldada neile keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis kõik loob eelduse elukestvaks õppeks.

Võõrkeeleõppe eeldab avatud ja paindlikku meetodilist käsitust, et kohandada õpet õpilase vajaduste järgi. Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine;
- 2) õppija vastutus oma õppeprotsessi juhtimise ja õpitulemuste eest;
- 3) keeleõppes kasutatava materjali sisu autentsus ning vastavus õpilase vajadustele ja huvidele;
- 4) erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite kasutamine;
- 5) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja mitmekeelsuse pädevuse arendamisel;
- 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppeeesmärgile.

Tallinna Saksa Gümnaasiumi gümnaasiumiosa võõrkeelte ainevaldkonda kuuluvad järgnevad võõrkeeled ning neid õpitakse kolmel tasemel:

- saksa keel (A-, B- ja C-keeleoskustase);
- inglise keel (B- ja C-keeleoskustase);
- vene keel (A-keeleoskustase);

- prantsuse keel (A-keeleskustase);
- rootsi keel (A-keeleskustase);
- hispaania keel (A-keeleskustase).

Gümnaasiumis õpitakse B- ja/või C-keeleskustasemel kaht võõrkeelt, mis on kooli õppekava kohaselt kas saksa ja/või inglise keel. Lisaks õpetatakse A-keeleskustasemel kolmandat võõrkeelt, mis on vene, saksa, prantsuse, hispaania või rootsi keel. Õpperühmi moodustades arvestatakse õpilaste keeleskuse taset ja soove ning kooli võimalusi.

B/C-keeleskustasemega võõrkeeleks on keel, mida õpilane varasemate õpingute tulemusena valdab kõrgemal keeleskustasemel ning milles õpilase eesmärk on jõuda B2- või C1- keeleskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

Tallinna Saksa Gümnaasiumi võõrkeelte ainevaldkonna eesmärk on tagada, et õpilastel kujuneks eri keeltes välja suutlikkus mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult (kuulamine, rääkimine, lugemine ja kirjutamine) mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest. Keeleõppe eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele oskus ja sellealased teadmised toetavad teiste võõrkeelte omandamist.

Valdkonnasisene lõiming on ära toodud vastavate kooliastmete kirjelduste all.

Valdkonnaülene lõiming

Võõrkeelte õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade

õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja - hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline süsteemne ja järjepidev koostöö aineõpetajate vahel. Võõrkeeletõpetuse kaudu saab toetada teadmiste omandamist teistes ainevaldkondades ning ainetevaheliste seoste teadvustamist. Eriti hästi sobivad selleks lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) kursused. Võõrkeeli oskav õpilane pääseb ligi võõrkeelsetele lisateabeallikatele (teatmeteostele, kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Õpilased:

- 1) teevad ainetevahelisi projektitöid (filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, jne);
- 2) otsivad infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid nt uurimistöo koostamisel;
- 3) mõistavad, väljendavad ja tõlgendavad kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

Keel ja kirjandus. Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, sest mõlemas arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmärgid, arvestades suhtlemisnorme ja keelekasutustavasid. Mõlemas valdkonnas arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmise, seostamise ja edastamise oskuse arendamine. Mõlemas valdkonnas arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, oskust loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkust ennast selgelt ja täpselt väljendada.

Loodus- ja sotsiaaalained. Lõiming saavutatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära

tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuurilise teadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma eri maade kultuuripärandit nii teemade kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeletes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleeõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) on oluline salliv suhtumine kaaslastesse, ausa mängu reeglite järgimine ning oskus teha koostööd

Üldpädevuste arengu toetamine

Võõrkeelte valdkonnapädevuses ja kooliastme lõpuks taotletavates teadmistes, oskustes ja hoiakutes (õpitulemustes) sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õppemeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi väärtustama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ning eetika seisukohalt. Oma kultuuri ja õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu õpitakse mõistma, aktsepteerima ja austama erinevaid väärtussüsteeme ning kultuurilist eripära. Õpilast suunatakse teadvustama mitme erineva kultuuri koosseisust ja klassiruumis kui ka väljaspool, tõhusalt tegutsema mitmekultuurilises keskkonnas ning tajuma enda erinevate keelte oskust tervikliku ja kasulikuna. Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpilased osalevad õpilasvahetustes, rahvusvahelistes projektides (nt Jugend debattiert international, Seitenweise, Europäische Akademie Otzenhausen, Model United Nations), rahvusvahelistel seminaridel ja programmides (nt Erasmus+ õpiränne)

Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks nii kodus kui ka võõrsil on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on **sotsiaalne ja**

kodanikupädevus tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtluspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitoövormid (nt rühmatöö, projektöpe, õpiränne Erasmus+, rahvusvahelised keelelaagrid, Model United Nations of Tallinn - MUNOT) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammides (nt väitluskonkurss Jugend debattiert international) või rahvusvaheline vabatahtlik tegevus.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeletunde kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Õpilast toetatakse tema emotsioonide juhtimisel ja viisakusnormide omandamisel (rühma suhtluskeskkonna hoidmisel, konfliktide lahendamisel, toimetulekul esinemise või eksamitega).

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine, aktiivse kontakti otsimine sihtkeele kandjate ja kultuuriruumiga, kognitiivsed ja metakognitiivsed strateegiad), eesmärgiga, et õpilane suudaks eakohasel tasemel iseseisvalt töötada ning jätkata keelte õppimist läbi elu. Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine. Õpilast toetatakse vastutuse võtmisel oma õpingute eest - õppetegevuse osaks on aja planeerimine, oma tegevuste mõtestamine (miks), motivatsiooni hoidmine, enesehindamine ja kaaslaste toetav hindamine. Õpilane on teadlik oodatavatest õpitulemustest ja teda kaasatakse vastavalt vanusele õppetöö eesmärkide seadmisesse ja tulemuste kokkuvõttesse hindamisse. Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpilased osalevad koolisisestes, vabariiklikes ning rahvusvahelistes testides (rahvusvaheline test Vergleichsarbeit A2 - IVA2, Saksa I ja II astme keelediplomi eksamid - DSD1, DSD2, Goethe Zertifikat B1- ja B2-tase, Cambridge Assessment English C1), olümpiaadidel. Samuti on neile ette nähtud projektipõhine õpe erinevates ainetes, motivatsioonikirja ja CV koostamine saksa ja inglise keeles keeles, tutvumine õppimisvõimalustega Saksamaal (karjäärimes).

Suhtluspädevus on võõrkeeletunde keskne. Võõrkeeletunde eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Suhtluspädevuse arengu toetamiseks luuakse õpperühmas õppijat toetav turvaline keskkond. Tähelepanu pööratakse tekstiloomele ja vahendamisele, näiteks vestluses osalemise oskustele (vooruvahetus, ettepanekute tegemine ja neile reageerimine, koostöö loomine ja soodustamine). Kuna TSG

õpilased sooritavad 12. klassis Saksa II astme keelediplomi eksami ning paljud Cambridge'i inglise keele C1 taseme (kus on võimalik saavutada ka C2 tase) eksami, on soovitatav harjutada kogu gümnaasiumiastme jooksul nimetatud eksami suulise osa erinevaid ülesandeid.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt numbreid ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades. Digitaalsetest allikatest info otsimine, analüüsimine, allikate, sh tehisintellekti loodud teabe usaldusvääruse hindamine ning erinevate multimeediavõimaluste kasutamine (nt esitlemisel) toetavad digipädevuse arengut ja õpilaste õpimotivatsiooni. Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpilased otsivad referaatide, uurimistöode, DSD1 ja DSD2 esitluste jaoks saksa- ja ingliskeelset infot, tegelevad info töötlemisega ja analüüsimisega.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega. Õppetööd lõimitakse huvitegevuse ning õpilaste omaalgatuslike projektidega (õpilasfirmad, üritused, külaliste vastuvõtmine), õppetöös teadvustatakse keeleoskuse rolli karjääriplaneerimisel. Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpilased osalevad õpilasvahetustes, rahvusvahelistes projektides, seminaridel ja programmides. Toimuvad õppekäigud asutustesse ning institutsioonidesse (Euroopa Elamuskeskuse külastamine ja osalemine simulatsioonides).

Digipädevuse arengu toetamine võõrkeelesõppes aitab õppijal kujuneda kohanemisvõimeliseks, elukestvat õpet väärtustavaks ning tööturul toimetulevaks ühiskonnaliikmeks, digikodanikuks. Õpilasi suunatakse kasutama digivahendeid esitluste, projektide, õppemängude loomiseks, iseseisvaks keele arendamiseks (keeleõpperakendused, nt Quizlet, Blinklearning, Kahoot), enesehindamiseks. Võõrkeelses teabekeskkonnas suunatakse õpilast turvaliselt haldama oma identiteeti, järgima küberturvalisuse ja eetika reegleid, hindama teabe usaldusväärsust.

Läbivate teemade käsitlemine

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ja erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine:** teemavaldkonnad „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond“. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet, mis on aluseks elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel, ning suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeelt õppides omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara ning oskusi, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt edasi anda. Õpe võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt käivad õpilased ettevõtetes, tutvuvad ainevaldkonnaga seotud ametite, erialade ja edasiõppimisvõimalustega. Keskendutakse erinevate töö- ja õpingutega seotud pädevuste omandamisele. Nii kujuneb oskus koostada õpinguile ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente, suhelda erinevates töö- ja õppesituatsioonides, läbi viia eakohast uurimis- ja projektitööd, kujundada vajalikud karjääri kujundamise pädevused.

2) **keskkond ja jätkusuutlik areng:** teemavaldkonnad „Teadus ja tehnoloogia”, „Inimene ja keskkond“. Harjutatakse otsuste langetamist ja hinnangute andmist keskkonnaküsimustes, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi ja piiranguid, ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegelda keskkonnakaitse küsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise. Selleks sobivad nt erinevad projektõppe võimalused, kus noored mõõdavad ja muudavad oma ökoloogilist jalajälge, valivad eakohase probleemi oma kogukonnas, millele pakuvad välja lahendusi ning võrdlevad seda sarnaste olukordadega maailmas;

3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:** teemavaldkonnad „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse mõistma ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust, ettevõtluse rolli ühiskonnas ja sellega seotud mõjusid ning

kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Gümnaasiumis on peamine eesmärk kujundada õpilastes vajalikke praktilisi oskusi kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks. Selleks vajalike pädevuste kujundamiseks sobivad arutelud ja ühisalgatused, mis võimaldavad eesmärgipäraselt tegutseda ja suunavad õppijaid ühiskonnas edenemise ja edukuse suunas;

4) **kultuuriline identiteet:** teemavaldkonnad „Eesti ja maailm”, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“. Toetatakse jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi teiste kultuuride vastu ning eelarvamusteta ja teadlikku suhtumist neisse. Õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse eri ainete tundides tervikuks, luuakse võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilasi julgustatakse arutlema selle üle, mis kaasneb teises kultuuriruumis elamisega;

5) **teabekeskond ja meediakasutus:** teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse tegema meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning neid põhjendama, lähtudes oma huvidest ja vajadustest; arutlema avalikus ruumis tegutsemise reeglite üle, mõistma meediamajanduse rolli ühiskonnas ning üleilmastumise mõjusid meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele;

6) **tehnoloogia ja innovatsioon:** teemavaldkonnad „Teadus ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale ning seeläbi kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Eesmärk on kujundada positiivseid hoiakuid tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste suhtes, valmisolekut kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;

7) **tervis ja ohutus:** teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on järgib tervislikku eluviisi, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna loomisele;

8) **väärtused ja kõlblus:** kõik teemavaldkonnad. Õpilasi suunatakse arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste üle; respektima erinevaid vaateid ning kaitsma ja põhjendama enda seisukohti; mõistma, et mitmekesisus on rikkus. Kesksel kohal on kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega.

Hindamine

Õpitulemuste hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, suunata tema kujunemist adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks, hoida huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua niiviisi alus elukestvatele võõrkeeletõppetele. Hindamise abil saab õppija tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel ja õpistrateegiate valikuteks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Võõrkeeletõppes lähtub hindamine eesmärgiks seatud keeleoskustaseme oskustest.

Kursuse jooksul hinnatakse kõiki keeleteiminguid (kuuldu ja loetu mõistmine, rääkimine, kirjutamine, suhtlemine, keelekasutus) kas eraldi või lõimitult. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, keelekasutuse keerukust).

Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Sõnaline hinnang

sisaldab juhiseid edasiseks, annab tagasisidet lisaks õpitulemuste saavutatusele väärtushinnangute ja -hoiakute ning õpioskuste saavutamise kohta ning suunab ennast analüüsima. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul kursuse või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide täitmist kui riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Õpilane kaasatakse hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrilise hindamise kasutamine ja mujal õpitu arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

INGLISE KEEL

10. klass. Inglise keel

- teeb keeltevahelisi projektitöid (filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, jne);
- teise võõrkeele õppimisel kasutab varasema võõrkeele õppimise kogemust, leiab seoseid keelte vahel,
- kasutab võõrkeeletunnis teistes õppeainetes õpitut (nt teadmised teistest keeltest).

Muusika: erinevate muusikaliste žanride identifitseerimine/nimetamine inglise keeles; pillide nimetamine; muusika žanride ajaloo kirjendamine.

Inimeseõpetus: perekond, peremudelid, armastus, terved ja turvalised suhted, suhted partnerite vahel, teisea arvestav suhtlemine.

Geograafia: ilmaolude ja looduskatastroofide kirjeldamine; inimese mõju analüüsimine loodusele; reisimine; maailma avastamine.

Õpitulemus	Õppesisu- ja tegevused
Kuulamine	
1) mõistab üksikasjalikult, mida talle vestluses öeldakse; 2) eristab kirjakeelse loengu või ettekande põhiteemat; 3) jälgib keerukat mõttekäiku tuttavatel teemadel selge hääldeusega	1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (ametiasutuses, olmesfääris, töövestlusel, jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja seisukohti ja hoiakuid;

<p>esitatud loengust;</p> <p>4) mõistab kõneleja seisukohta ja eristab seda esitatud faktidest;</p> <p>5) mõistab isegi mürarikas keskkonnas normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid.</p>	<p>2) kuulab tuttavalt teemal esitatud loengu/ettekande ja audio(visuaalse) teksti ja mõistab põhisõnumit ja keerukamat mõttekäiku;</p> <p>3) kuulates (loengud, filmid, jne) tuvastab kõneleja seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest;</p> <p>4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongijaamas, tänavaintervjuud, <i>podcast</i>'id, jne).</p>
Lugemine	
<p>1) võrdleb erinevaid teoseid, nende teemasid, tegelasi ja stseene, tuues välja sarnasusi ja erinevusi ning selgitades nendevaheliste seoste tähtsust;</p> <p>2) omab suurt aktiivset lugemissõnavara, kuid raskusi võib olla haruldaste idioomide mõistmisega;</p> <p>3) mõistab kaasaegseid probleemartikleid ja ülevaateid, kus autorid väljendavad lahknevaid hoiakuid ja eriarvamusi;</p> <p>4) mõistab, kas tekstis esitatakse fakte või püütakse lugejat milleski veenda;</p> <p>5) loeb erinevaid tekste ajaviiteks suurel määral iseseisvalt,</p>	<p>1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne, jne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;</p> <p>2) loeb häälega eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga;</p> <p>3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (tunneb ära lahknevad hoiakud ja eriarvamused, eristab fakte arvamusest, jne.);</p> <p>4) loeb iseseisvalt ja saab aru tänapäevasest ilukirjandusest.</p>

kasutades valikuliselt asjakohaseid teatmeallikaid.	
Rääkimine	
<p>1) räägib aktiivselt kaasa vabas mõttevahetuses, kui kõneaine on tuttav;</p> <p>2) esitab, põhjendab ja kaitseb oma arvamust, annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;</p> <p>3) esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel teemadel;</p> <p>4) vajaduse korral kaldub ettevalmistatud tekstist spontaanselt kõrvale ja peatub kuulajaskonda huvitavatel küsimustel;</p> <p>5) vastab esinemisjärgsetele küsimustele ladusalt, sundimatult ja pingutuseta;</p> <p>6) kasutab küllalt tõhusalt. prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) oma sõnumi edastamiseks, kuigi kõnes võib märgata teiste keelte mõju.</p>	<p>1) vestleb üsna spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik;</p> <p>2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult;</p> <p>3) kirjeldab selgelt ja üksikasjalikult sündmusi, olukordi, tundeid, jne;</p> <p>4) annab üksikasjalikult edasi infot ja arutluskäiku (piltide võrdlus, monoloog, jne), sh väljendab oma arvamust (tugevad/nõrgad küljed, muutmise vajadus, jne);</p> <p>5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistöid ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;</p> <p>6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi (kui ei kasutata keerulist keelt, on piisavalt aega ja ollakse koostööaltid);</p> <p>7) julgustab teisi osalema (nt arutelus) ja tõstatama küsimusi, et kutsuda rühma liikmeid avaldama oma vaatenurka või palub neil oma ideid täpsemalt selgitada</p>

Kirjutamine

- 1) esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel teemadel;
- 2) kirjutab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest, mõttekäik on selgelt jälgitav ja tekst järgib žanrinõudeid;
- 3) kirjutab arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;
- 4) kirjutab argumenteeritud ettekandeid vm tekste, sünteesides eri allikatest pärit infot ja arutluskäike;
- 5) kirjutab vajaduse korral abimaterjale kasutades piisavalt õigesti, et pidada kirjavahetust ametiasutustega.

- 1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud laialdastel teemadel (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel teemadel;
- 2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;
- 3) kirjutab tarbetekste (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, raport jne), vajadusel kasutades abimaterjale;
- 4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi jne) ja referaate;
- 5) vahendab kaaslaste arvamust (annab tagasisidet rühmatööle, toetab koostööd, jne), sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi.

11. klass. Inglise keel

Geograafia: linna keskkonna kirjeldamine; sinised tsoonid maailmas.

Psühholoogia: erinevate eluetappide tundmine; tunnete ja emotsioonide kirjeldamine (õnnetunne); isikutüübid; õpioskused.

Õpitulemus	Õppesisu- ja tegevused
Kuulamine	
<p>1) kuulamisel saab pingutuseta aru vestlustest, loengutest ja ettekannetest ka abstraksetel teemadel ning keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti;</p> <p>2) hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme.</p>	<p>1) kuulab ja saab laias ulatuses aru erineva keeleregistriga pikematest tekstidest isegi kui need ei ole selgelt liigendatud või seosed on esitatud kaudselt/vihjamisi;</p> <p>2) kuulab ja jälgib raskusteta abstraktsel teemal loengut/ettekannet ning audio(visuaalset) teksti, kus väljendatakse erinevaid seisukohti;</p> <p>3) mõistab suurema vaevata loenguid, filme, teleprogramme, jne, tuvastab kõneleja seisukoha, hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme;</p> <p>4) jälgib raskusteta vestlust mitme inimese vahel (keerukas koostöö ümarlaua vestluses, arutelu, tänavaintervjuud, jne), sh ka veebis.</p>
Lugemine	

<p>1) loeb ja mõistab pikki ning keerukaid erineva regisri ja esitluslaadiga, sh. abstraktseid, ilukirjanduslikke ja populaarteaduslikke tekste;</p> <p>2) loeb ja hindab teksti kriitiliselt, tunneb ära autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtte;</p> <p>3) vajadusel kasutab teatmeteoseid idioomide ning stiili- ja kultuurisidusate vihjete mõistmiseks.</p>	<p>1) loeb iseseisvalt eri liiki pikki keerulisi tekste, sh. abstraktseid ja pooltehnilisi (nt kasutusjuhend), isegi kui teema ei puuduta õppija eriala, tajudes nende stilistilist eripära ning autori taotlusi ja hoiakuid;</p> <p>2) täidab erinevaid ülesandeid (nt tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;</p> <p>3) kasutab teatmeteoseid idioomide ning stiili- ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmiseks ja tehniliste terminite kontrollimiseks.</p>
Rääkimine	
<p>1) rääkimisel väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt, avaldab raskusteta oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel;</p> <p>2) esineb ettevalmistatuna endale tuttavatel teemadel, väljendudes selgelt ja arusaadavalt;</p> <p>3) vastab esinemisjärgsetele küsimustele, kuid võib paluda küsimust korrata;</p> <p>4) jälgib oma keelekasutust, on suhtlemisel paindlik ja loominguline; saavutab suhtluseesmärgid;</p> <p>5) kasutab rääkimisel rikkalikku sõnavara, kuigi semantilistes</p>	<p>1) võtab ja annab kõnejärge, kasutab diplomaatilisi võtteid ja viisakat suhtluskultuuri teiste veenmiseks;</p> <p>2) osaleb aktiivselt teemakohastes aruteludes, rühmatöös ja väitluses ning vahendab erinevaid arusaamu ja seisukohti avaldades mõtteid ja arvamusi ladusalt, täpselt ja argumenteeritult ning seostades enda öeldut teiste seisukohtadega;</p> <p>3) annab selgelt, ladusalt ja hästi liigendatult edasi pika, keerulise teksti (nt kõne) peamisi mõtteid (arendades põhilisi punkte ja lõpetades sobiva kokkuvõttega), kui on võimalus kontrollida terminite tähendust;</p> <p>4) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta, kaalub</p>

<p>seostes (<i>fast car / quick decision</i>), rektsioonistruktuurides (<i>depend on/ police are</i>) ja sõnajärjes võib esineda vigu.</p>	<p>erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;</p> <p>5) selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis ja tuleb toime mitmetähenduslikkusega;</p> <p>6) võtab ja annab kõnejärge, teeb end mõistetavaks ladusalt ja spontaanselt, kasutades keelt paindlikult ja tulemuslikult;</p> <p>7) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta; kaalub erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;</p> <p>8) tuleb toime mitmetähenduslikkusega ning toetab ühise arusaama kujunemist; vajadusel selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis;</p> <p>8) koostab sidusat teksti (nt sündmuse, olukorra, tunnete kirjeldus, esitlus, kõne, jne) kasutades rikkalikku sõnavara ja erinevaid lausestruktuure ning vastab küsimustele; annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare.</p>
Kirjutamine	
<p>1) kirjutab vastavalt vajadusele erinevas keeleregistris põhjalikke loogilisi ja seostatud tekste (essee, raport, arvustus, ettepanek, ametlik kiri, jne), vajadusel erinevaid allikaid kasutades;</p> <p>2) kirjutab kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ja mida on hea lugeda;</p>	<p>1) koostab selgeid, üksikasjalikke struktureeritud kirjeldusi (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja ettekandeid mitmesugustel teemadel järgides žanrinõudeid;</p> <p>2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;</p>

- 3) kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust või kavandatud tegevust;
- 4) vahendab seotud tekstina kogemusi, kirjeldab tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;
- 5) kasutab rikkalikku sõnavara, kuigi võib esineda õigekirja- ja interpunktsioonivigu.

- 3) kirjutab hea ülesehitusega tarbetekste lugejale sobivas stiilis (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, arvustus, ettepanek, raport, jne) vajadusel kasutades etteantud infot (graafikud, andmed, kommentaarid, jne);
- 4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi, jne) ja referaate, vajadusel erinevaid allikaid (sh tehisaru) kasutades ning neile viidates;
- 5) refereerib, parafraseerib ja sünteesib infot erinevatest allikatest.

12. klass. Inglise keel

Psühholoogia: emotsioonide kirjeldamine, aju funktsioneerimine.

Geograafia: reisimine; erinevate kultuuride üle arutlemine;

Loodusteadus: teadlaste elulood; leiutised.

(12a) Bioloogia: emotsioonide kirjeldamine, aju funktsioneerimine.

Õpitulemus	Õppesisu- ja tegevused
Kuulamine	
<p>1) kuulamisel saab pingutuseta aru vestlustest, loengutest ja ettekannetest ka abstraksetel teemadel ning keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti;</p> <p>2) hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme.</p>	<p>1) kuulab ja saab laias ulatuses aru erineva keeleregistriga pikematest tekstidest isegi kui need ei ole selgelt liigendatud või seosed on esitatud kaudselt/vihjamisi;</p> <p>2) kuulab ja jälgib raskusteta abstraktsel teemal loengut/ettekannet ning audio(visuaalset) teksti, kus väljendatakse erinevaid seisukohti;</p> <p>3) mõistab suurema vaevata loenguid, filme, teleprogramme, jne, tuvastab kõneleja seisukoha, hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme;</p> <p>4) jälgib raskusteta vestlust mitme inimese vahel (keerukas koostöö ümarlaua vestluses,</p>

	arutelu, tänavaintervjuud, jne), sh ka veebis.
Lugemine	
<p>1) loeb ja mõistab pikki ning keerukaid erineva regisri ja esitluslaadiga, sh. abstraktseid, ilukirjanduslikke ja populaarteaduslikke tekste;</p> <p>2) loeb ja hindab teksti kriitiliselt, tunneb ära autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtte;</p> <p>3) vajadusel kasutab teatmeteoseid idioomide ning stiili- ja kultuurisidusate vihjete mõistmiseks.</p>	<p>1) loeb iseseisvalt eri liiki pikki keerulisi tekste, sh. abstraktseid ja pooltehnilisi (nt kasutusjuhend), isegi kui teema ei puuduta õppija eriala, tajudes nende stilistilist eripära ning autori taotlusi ja hoiakuid;</p> <p>2) täidab erinevaid ülesandeid (nt tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;</p> <p>3) kasutab teatmeteoseid idioomide ning stiili- ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmiseks ja tehniliste terminite kontrollimiseks.</p>
Rääkimine	
<p>1) rääkimisel väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt, avaldab raskusteta oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel;</p> <p>2) esineb ettevalmistatuna endale tuttavatel teemadel, väljendudes selgelt ja arusaadavalt;</p> <p>3) vastab esinemisjärgsetele küsimustele, kuid võib paluda küsimust korrata;</p>	<p>1) võtab ja annab kõnejärge, kasutab diplomaatilisi võtteid ja viisakat suhtluskultuuri teiste veenmiseks;</p> <p>2) osaleb aktiivselt teemakohastes aruteludes, rühmatöös ja väitluses ning vahendab erinevaid arusaamu ja seisukohti avaldades mõtteid ja arvamusi ladusalt, täpselt ja argumenteeritult ning seostades enda öeldut teiste seisukohtadega;</p> <p>3) annab selgelt, ladusalt ja hästi liigendatult edasi pika, keerulise teksti (nt kõne) peamisi mõtteid (arendades põhilisi punkte ja lõpetades sobiva kokkuvõttega), kui on</p>

<p>4) jälgib oma keelekasutust, on suhtlemisel paindlik ja loominguine; saavutab suhtluseesmärgid;</p> <p>5) kasutab rääkimisel rikkalikku sõnavara, kuigi semantilistes seostes (fast car/quick decision), rektsioonistruktuurides (depend on/ police are) ja sõnajärjes võib esineda vigu.</p>	<p>võimalus kontrollida terminite tähendust;</p> <p>4) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta, kaalub erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;</p> <p>5) selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis ja tuleb toime mitmetähenduslikkusega;</p> <p>6) võtab ja annab kõnejärge, teeb end mõistetavaks ladusalt ja spontaanselt, kasutades keelt paindlikult ja tulemuslikult;</p> <p>7) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta; kaalub erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;</p> <p>8) tuleb toime mitmetähenduslikkusega ning toetab ühise arusaama kujunemist; vajadusel selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis;</p> <p>8) koostab sidusat teksti (nt sündmuse, olukorra, tunnete kirjeldus, esitlus, kõne, jne) kasutades rikkalikku sõnavara ja erinevaid lausestruktuure ning vastab küsimustele; annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare.</p>
Kirjutamine	
<p>1) kirjutab vastavalt vajadusele erinevas keeleregistris põhjalikke loogilisi ja seostatud tekste (essee, raport, arvustus, ettepanek, ametlik kiri, jne), vajadusel erinevaid allikaid kasutades;</p>	<p>1) koostab selgeid, üksikasjalikke struktureeritud kirjeldusi (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja ettekandeid mitmesugustel teemadel järgides žanrinõudeid;</p>

- 2) kirjutab kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ja mida on hea lugeda;
- 3) kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust või kavandatud tegevust;
- 4) vahendab seotud tekstina kogemusi, kirjeldab tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;
- 5) kasutab rikkalikku sõnavara, kuigi võib esineda õigekirja- ja interpunktsioonivigu.

- 2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;
- 3) kirjutab hea ülesehitusega tarbetekste lugejale sobivas stiilis (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, arvustus, ettepanek, raport, jne) vajadusel kasutades etteantud infot (graafikud, andmed, kommentaarid, jne);
- 4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi, jne) ja referaate, vajadusel erinevaid allikaid (sh tehisaru) kasutades ning neile viidates;
- 5) refereerib, parafraseerib ja sünteesib infot erinevatest allikatest.

SAKSA KEEL

10.-12. klass, B2/C1 keeleoskustase

Gümnaasiumiastmes omandatakse saksa keeles B2/C1 keeleoskustase.

Saksa keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilasi suunatakse iseseisvalt lugema autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste eri valdkondadest; kuulama keelt nii audio/video kui otseses suhtluses ning kasutama saksa keelt nii suulises kui kirjalikus suhtluses. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovust ning keeletasemele vastava sõnavara (idioomid, jne.) ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamist (sh erinevad keeleregistrid). Õpilasi suunatakse kõrvutama ja analüüsima keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, nägema seoseid ning jälgima oma keelekasutust. Õppija seab endale õpitulemuste saavutamiseks vajalikud eesmärgid ning jälgib oma keelekasutust, analüüsib oma edusamme ja vajadusel muudab õpistrateegiaid.

Kõiki osaoskusi hinnatakse kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpetaja ning kaasõpilased annavad tagasisidet õpilase tugevate külgede ja vajakajäämistele kohta ning teevad ettepanekuid edaspidiseks õpilase arengut toetavaks tegevuseks.

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õpilastel B2/C1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane:

- Mõistab pikki ja keerukaid tekste, tabab ka kaudset tähendust.
- Vestleb spontaanselt ja ladusalt sihtkeele kasutajatega.
- Kasutab keelt paindlikult ja tulemuslikult nii sotsiaalsetel, õppe- kui ka tööalastel eesmärkidel.
- Loob selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades teadlikult ülesehitusviise ja sidusvahendeid.

10. klass. Saksa keel

Õpitulemused	Õppesisu- ja tegevused
VASTUVÖTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)	
KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, vähem keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus), elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, ettekanne jne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik), mõistmist võivad takistada taustamüra ja vähem keerukad keelekonstruktsioonid.	
1) mõistab enamasti, mida talle vestluses öeldakse; 2) jälgib mõttekäiku tuttavatel teemadel selge hääldega esitatud loengust; 3) mõistab kõneleja seisukohta ja eristab seda esitatud faktidest; 4) mõistab ka mürarikas keskkonnas normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid	1) kuulab autentset sisu nii otsesel suhtlemisel (nt olmesfääris jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja peamisi seisukohti ja hoiakuid; 2) kuulab tuttavatel teemadel esitatud ettekande ja audiovisuaalse teksti ja mõistab põhisisu ja vähem keerukamat mõttekäiku; 3) kuulates (nt filmid jne) tuvastab kõneleja peamise seisukoha ja eristab seda esitatud lihtsamatest faktidest; 4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongi- ja lennujaamas, tänavaintervjuud jne).
LOETU MÕISTMINE: loeb mõõduka pikkusega suhteliselt keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist peamise info ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist.	
1) võrdleb teoses erinevaid teemasid, tegelasi ja stseene, tuues välja sarnasusi ja erinevusi; 2) omab piisavalt mõõdukat lugemissõnavara; 3) mõistab kaasaegseid ülevaateid;	1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (tõlkimine, märkmete tegemine, jutustamine, esitlus jne), mis eeldavad piisavalt mõõdukat lugemissõnavara; 2) loeb eri liiki tekste õige hääldega, intonatsiooniga ja rõhuga; 3) mõistab aktuaalsel teemal teksti sisu (eristab fakte arvamusel jne.).

<p>4) mõistab, kas tekstis esitatakse fakte; 5) loeb erinevaid tekste iseseisvalt, kasutades valikuliselt asjakohaseid teatmeallikaid.</p>	
LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD	
<p>SUULISED TOIMINGUD: esineb monoloogidega, esitab kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb tuttavatel teemadel ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, vajadusel sõnastab öeldu ümber; kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja -tempo võib olla tunda emakeele mõju. Suudab suhelda sihtkeele kasutajatega.</p>	
<p>1) räägib kaasa mõttevahetuses, kui kõneaine on tuttav; 2) esitab, põhjendab ja kaitseb oma arvamust, annab selgitusi ja kommentaare õpitud teemadel; 3) esitab kirjeldusi ja ettekandeid tuttavatel teemadel; 4) vastab esinemisjärgsetele küsimustele; 5) kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) oma sõnumi edastamiseks, kuigi kõnes võib märgata teiste keelte mõju.</p>	<p>1) on suuteline vestlema üsna spontaanselt (nt intervjuu, rühmatöö); 2) osaleb teemakohastes aruteludes, selgitades seisukohti tuttavatel aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi; 3) kirjeldab sündmusi, olukordi, tundeid jne; 4) annab edasi infot ja arutluskäiku (piltide võrdlus, monoloog jne), sh väljendab oma arvamust (tugevad/nõrgad küljed jne); 5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistöid ning annab selgitusi ja kommentaare; 6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega; 7) osaleb arutelus ja tõstatab küsimusi.</p>
<p>KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab tekste konkreetsetel õpitud teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust korduste vältimiseks. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke enamasti reeglipäraselt.</p>	

<p>1) esitab kirjeldusi ja ettekandeid tuttavatel teemadel; 2) kirjutab kirjeldusi tegelikest sündmustest ja kogemustest, mõttekäik on enamasti jälgitav ja tekst järgib žanrinõudeid; 3) kirjutab arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi; 4) kirjutab argumenteeritud tekste.</p>	<p>1) koostab kirjeldusi oma huvidega seotud teemadel (tegelikest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid õpitud teemadel; 2) koostab arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi; 3) kirjutab tarbetekste (elulookirjeldus, lugejakiri jne), vajadusel kasutades abimaterjale; 4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, tõlge jne) ja referaate; 5) vahendab kaaslaste arvamust (annab tagasisidet rühmatööle, toetab koostööd jne)</p>
---	---

11. klass saksa keel

Õpitulemused	Õppesisu- ja tegevused
VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)	
<p>KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, mõõdukalt keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus), elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, loeng, ettekanne jne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik), mõistmist võivad takistada taustamüra, erinevad piirkondlikud keelemurded ja mõõdukalt keerukad keelekonstruktsioonid.</p>	
<p>1) mõistab enamasti, mida talle vestluses öeldakse; 2) eristab kirjakeelse loengu või ettekande põhiteemat;</p>	<p>1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (nt olmesfääris jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja peamisi seisukohti ja hoiakuid; 2) kuulab tuttavatel teemadel esitatud loengu/ettekande ja audio(visuaalse) teksti ja mõistab põhisisu ja keerukamat mõttekäiku;</p>

<p>3) jälgib mõõdukalt keerukat mõttekäiku tuttavatel teemal selge hääldusega esitatud loengust; 4) mõistab kõneleja seisukohta ja eristab seda esitatud faktidest; 5) mõistab isegi mürarikas keskkonnas normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid.</p>	<p>3) kuulates (loengud, filmid, jne) tuvastab kõneleja peamise seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest; 4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongi- ja lennujaamas, tänavaintervjuud, <i>podcast</i>'id, jne).</p>
<p>LOETU MÕISTMINE: loeb pikki ja mõõdukalt keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmisega.</p>	
<p>1) võrdleb teoses erinevaid teemasid, tegelasi ja stseene, tuues välja sarnasusi ja erinevusi ning selgitades nende vaheliste seoste tähtsust; 2) omab mõõdukat lugemissõnavara; 3) mõistab kaasaegseid probleemartikleid ja ülevaateid; 4) mõistab, kas tekstis esitatakse fakte või püütakse lugejat milleski veenda; 5) loeb erinevaid tekste iseseisvalt, kasutades valikuliselt asjakohaseid teatmeallikaid.</p>	<p>1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, jutustamine, esitlus, ettekanne, jne), mis eeldavad mõõdukalt suurt lugemissõnavara; 2) loeb eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga; 3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (eristab fakte arvamusest jne.); 4) loeb iseseisvalt ja saab aru tänapäevasest ilukirjandusest.</p>
<p style="text-align: center;">LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD</p>	
<p>SUULISED TOIMINGUD: esineb monoloogidega, esitab selgeid kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb tuttavatel teemadel ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, vajadusel sõnastab öeldu ümber; kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja</p>	

<p>-tempo võib olla tunda emakeele mõju. Suhtleb enamasti ladusalt ja spontaanselt, mis võimaldab tavasuhlust sihtkeele kasutajatega, ilma et kumbki pool peaks pingutama. Rõhutab toimunu või kogetu isiklikku olulisust ning tutvustab ja kaitseb oma vaateid, esitades asjakohaseid selgitusi ja põhjendusi.</p>	
<p>1) räägib kaasa vabas mõttevahetuses, kui kõneaine on tuttav; 2) esitab, põhjendab ja kaitseb oma arvamust, annab selgitusi ja kommentaare; 3) esitab selgeid kirjeldusi ja ettekandeid tuttavatel teemadel; 4) vastab esinemisjärgsetele küsimustele; 6) kasutab prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) oma sõnumi edastamiseks, kuigi kõnes võib märgata teiste keelte mõju.</p>	<p>1) vestleb üsna spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu, rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik; 2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti tuttavatel aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult; 3) kirjeldab selgelt sündmusi, olukordi, tundeid jne; 4) annab edasi infot ja arutluskäiku (piltide võrdlus, monoloog jne), sh väljendab oma arvamust (tugevad/nõrgad küljed jne); 5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistöid ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare; 6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega; 7) osaleb arutelus ja tõstatab küsimusi.</p>
<p>KIRJUTAMINE: kirjutab seotud, loogilisi tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust korduste vältimiseks, ebatäpsused lausestuses (eriti kui teema on võõras) ei sega kirjutatu mõistmist. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke enamasti reeglipäraselt.</p>	
<p>1) esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel teemadel; 2) kirjutab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi tegelikest sündmustest ja kogemustest, mõttekäik on enamasti jälgitav ja tekst järgib žanrinõudeid;</p>	<p>1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud teemadel (tegelikest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel õpitud teemadel; 2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi; 3) kirjutab tarbetekste (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, lugejakiri jne), vajadusel kasutades abimaterjale;</p>

<p>3) kirjutab arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi; 4) kirjutab argumenteeritud tekste.</p>	<p>4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi jne) ja referaate; 5) vahendab kaaslaste arvamust (annab tagasisidet rühmatööle, toetab koostööd jne)</p>
---	--

12. klass saksa keel

Õpitulemused	Õppesisu- ja tegevused
VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)	
<p>KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus), elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, loeng, ettekanne jne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik), mõistmist võivad takistada taustamüra, keelenaljad, idioomid, erinevad piirkondlikud keelemurded ja keerukad keelekonstruktsioonid.</p>	
<p>1) mõistab üksikasjalikult, mida talle vestluses öeldakse; 2) eristab kirjakeelse loengu või ettekande põhiteemat; 3) jälgib keerukat mõttekäiku tuttavatel teemadel selge hääldega esitatud loengust; 4) mõistab kõneleja seisukohta ja eristab seda esitatud faktidest; 5) mõistab isegi mürarikas keskkonnas normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid.</p>	<p>1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (ametiasutuses, olmesfääris, töövestlusel, jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja seisukohti ja hoiakuid; 2) kuulab erinevatel teemadel esitatud loengu/ettekande ja audiovisuaalse) teksti ja mõistab põhisõnumit ja keerukamat mõttekäiku; 3) kuulates (loengud, filmid, jne) tuvastab kõneleja seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest; 4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongijaamas, tänavaintervjuud, <i>podcast</i>'id, jne).</p>

LOETU MÕISTMINE: loeb pikki ja keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmisega.

1) võrdleb erinevaid teoseid, nende teemasid, tegelasi ja stseene, tuues välja sarnasusi ja erinevusi ning selgitades nendevaheliste seoste tähtsust;
2) omab suurt aktiivset lugemissõnavara, kuid raskusi võib olla haruldaste idioomide mõistmisega;
3) mõistab kaasaegseid probleemartikleid ja ülevaateid, kus autorid väljendavad lahknevaid hoiakuid ja eriarvamusi;
4) mõistab, kas tekstis esitatakse fakte või püütakse lugejat milleski veenda;
5) loeb erinevaid tekste ajaviiteks suurel määral iseseisvalt, kasutades valikuliselt asjakohaseid teatmeallikaid.

1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne, jne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;
2) loeb häälega eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga;
3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (tunneb ära lahknevad hoiakud ja eriarvamused, eristab fakte arvamusest, jne.);
4) loeb iseseisvalt ja saab aru tänapäevasest ilukirjandusest.

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: esineb pikemate monoloogidega, esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb erinevatel teemadel, juhib vestlust ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, valib sobiva keeleregistri, vajadusel sõnastab öeldu ümber ja parandab enamiku vigadest; kasutab tõhusalt prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja -tempo võib olla tunda emakeele mõju. Suhtleb ladusalt ja spontaanselt, mis võimaldab tava- ja pikemat suhtlust sihtkeele kasutajatega, ilma et kumbki pool peaks pingutama. Rõhutab toimunu või kogetu isiklikku olulisust ning tutvustab ja kaitseb oma vaateid, esitades asjakohaseid selgitusi ja põhjendusi.

1) räägib aktiivselt kaasa vabas mõttevahetuses, kui kõneaine on tuttav;

1) vestleb spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik;

<p>2) esitab, põhjendab ja kaitseb oma arvamust, annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;</p> <p>3) esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel teemadel;</p> <p>4) vajaduse korral kaldub ettevalmistatud tekstist spontaanselt kõrvale ja peatub kuulajaskonda huvitavatel küsimustel;</p> <p>5) vastab esinemisjärgsetele küsimustele ladusalt, sundimatult ja pingutuseta;</p> <p>6) kasutab küllalt tõhusalt. prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) oma sõnumi edastamiseks, kuigi kõnes võib märgata teiste keelte mõju.</p>	<p>2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult;</p> <p>3) kirjeldab selgelt ja üksikasjalikult sündmusi, olukordi, tundeid, jne;</p> <p>4) annab üksikasjalikult edasi infot ja arutluskäiku (piltide võrdlus, monoloog, jne), sh väljendab oma arvamust (tugevad/nõrgad küljed, muutmise vajadus, jne);</p> <p>5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistööd ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;</p> <p>6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades väärarvamusi või eriarvamusi (kui ei kasutata keerulist keelt, on piisavalt aega ja ollakse koostööaltid);</p> <p>7) julgustab teisi osalema (nt arutelus) ja tõstatama küsimusi, et kutsuda rühma liikmeid avaldama oma vaatenurka või palub neil oma ideid täpsemalt selgitada.</p>
<p>KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab seotud, loogilisi tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust korduste vältimiseks, ebatäpsused lausestuses (eriti kui teema on võõras) ei sega kirjutatu mõistmist. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke reeglipäraselt.</p>	
<p>1) esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel teemadel;</p> <p>2) kirjutab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest, mõttekäik on selgelt jälgitav ja tekst järgib žanrinõudeid;</p>	<p>1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud laialdastel teemadel (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel teemadel;</p> <p>2) koostab selge argumentatsiooniga aramuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eelseid ja puudusi;</p> <p>3) kirjutab tarbetekste (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, raport jne), vajadusel kasutades abimaterjale;</p>

<p>3) kirjutab arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;</p> <p>4) kirjutab argumenteeritud ettekandeid vm tekste, sünteesides eri allikatest pärit infot ja arutluskäike;</p> <p>5) kirjutab vajaduse korral abimaterjale kasutades piisavalt õigesti, et pidada kirjavahetust ametiasutustega.</p>	<p>4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi jne) ja referaate;</p> <p>5) vahendab kaaslaste arvamust (annab tagasisidet rühmatööle, toetab koostööd, jne), sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades väärtimõistmisi või eriarvamusi.</p>
---	---

Valdkonnasisene lõiming:

Õpilastes arendatakse oskust võrrelda oma ja võõrast kultuuri, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

„Mitmekesisust tuleb käsitleda kultuuride paljususe taustal. Keel ei kujuta endast mitte ainult kultuuri olulist tahku, vaid ka vahendit, mis aitab kultuurinähtusi mõista. Erinevad (rahvuslikud, piirkondlikud, sotsiaalsed) kultuurid, millesse inimene kuulub, ei eksisteeri tema teadvuses lihtsalt koos, vaid kõrvuti, vastandudes ja mõjutades üksteist“ (Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 21). Õppija ei omanda lihtsalt kaht käitumis- ja suhtlemisviisi, vaid temast saab mitme keele kõneleja ja mitme kultuuri tundja. Ühe keele oskamine mõjutab keele- ja kultuuripädevust teises keeles ning aitab kaasa inimese kultuuriteadlikkuse, oskuste ja oskusteabe arengule tervikuna. Nüüdisaegne võõrkeeleeõpe eeldab avatud ja paindlikku meetoodilist kontseptsiooni, mis põhineb meetoodilis-didaktilistel arusaamadatel, mida saab õppija vajaduste põhjal kombineerida ja varieerida. (Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 59).

Aineteülene lõiming:

1) Keel ja kirjandus:

- **10. klass** - W.Goethe looming, ajaloolis-kultuuriline taust, luuletus "Metshaldjas"/"Erlkönig". Kirjanduse tundides toimub klassikaline luule analüüs (riimiskeem, rütm), võrdlus saksakeelse originaaliga ühe salmi baasil (rühmatöö). Saksa keele tundides toimub luuletuse analüüs, allteksti leidmine ja pähe õppimine.
- **11. klass** - Baltisaksluse teema A.H.Tammsaare loominguga põhjal ("Ma armastasin sakslast"). Katkendid teosest ja dialoogide esitamine nii eesti kui ka saksa keeles.
- **12. klass** - kadunud põlvkonna temaatika E.M. Remarque'i romaani "Läänerindel muutuseta"/ "Im Westen nichts Neues" põhjal valminud filmiversiooni ja teose võrdlev analüüs ning ajaloolise tausta käsitlemine. Võimaluse korral käsitleda G.Grassi "Plekktrummi"/ "Blechtrommel" ning selle võrdlev analüüs teatrietendusega - visuaalemotsionaalsed võimalused teksti edasi andmisel ning teatriretsensiooni kirjutamine.
- Saksa kirjandusega tutvumiseks soovitame raamatuid "Der Vorleser", "Tschick", "Im Westen nichts Neues", "Bitterschokolade", "Blechtrommel", "Terror", "Wilhelm Tell".
- Võimalusel külastavad õpilased saksa kirjanike teatrietendusi ja analüüsime nähtut nii emakeele kui ka saksa keele tundides. Näiteks etendused "Miks me varastasime auto?" ja "Plekktrummi" Eesti Noorsooteatris ning "Terror" Tartu Sadamateatris.
- Nii suuline kui kirjalik suhtlus on võõrkeeleeõppes kesksel kohal. Tähelepanu pööratakse tekstiloomele ja vahendamisele, näiteks vestluses osalemise oskustele, eri liiki tekstide kirjutamine, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili. Näiteks projektitööde, referaatide, iseseisva lugemise kokkuvõtted. Iseseisvaks lugemiseks soovitame raamatuid "Der Vorleser", "Tschick", "Im Westen nichts Neues", "Bitterschokolade", "Blechtrommel", "Terror", "Wilhelm Tell".

2) Sotsiaalsed:

- Ajaloo käsitlemine saksa keele tundides leiab aset eelkõige gümnaasiumiastmes. Siinkohal on soovitatav näidata erinevaid Saksamaa ajalugu käsitlevaid filme, nt "Good bye Lenin", „Sonnenallee“, “Das Leben der Anderen”, “Die singende Revolution”, “Die Welle”, “Liebe Mauer” jne. Antud filme võib käsitleda ja analüüsida nii saksa keele tunnis kui ka nt ajalootunnis.
- Kadunud põlvkonna temaatika E.M.Remarque`i romaani “Läänerindel muutuseta”/ “Im Westen nichts Neues” põhjal valminud filmiversiooni ning ajaloolise tausta käsitlemine (12. klassis). Filmi analüüs, suulised ettekanded, esitluse tegemine perioodi ajaloost (rühmatöö, grupitöö) saksa keele ja ajalootunnis.
- Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat käsitletakse läbi arutluste ja rollimängude.
- Vaimse tervise ja tervisliku eluviisi käsitlemine saksa keele tundides (nt filmid, artiklid, teatrietendused, raamatud, tekstid jne).
- Erinevate õpistrateegiate kasutamine, nt teabe otsimine saksakeelsetest allikatest, aktiivse kontakti otsimine saksa keelt kõnelevate ja saksakeelse kultuuriruumiga (erinevad projektid, õpilasvahetus).
- Õpilasi suunatakse kasutama digivahendeid saksakeelsete esitluste, projektide, õppemängude loomiseks, iseseisvaks keele arendamiseks (keeleõppe rakendused), enesehindamiseks.
- Referaatide, uurimistöode, DSD1 ja DSD2 esitluste jaoks info otsimine, info töötlemine ja analüüsimine.

3) Loodusteadused:

- Õpilasvahetuse projekti teemana mõõdavad ja muudavad noored oma ökoloogilist jalajälge, valivad eakohase probleemi oma kogukonnas, millele pakuvad välja lahendusi ning võrdlevad seda sarnaste olukordadega maailmas.
- Koostöös loodusainete õpetajatega koostavad õpilased saksakeelseid ettekandeid ja referaate Eestimaa looduse, huvitavate paikade kohta jne, mida õpilased saavad Saksamaalt külla tulnud õpilasgruppidele esitleda.
- Referaatide, uurimistöode, DSD1 ja DSD2 esitluste jaoks info otsimine, info töötlemine ja analüüsimine.

4) Matemaatika:

- Koostöös matemaatikaõpetajaga harjutame õpilastega saksa keeles jooniste ja graafikute interpreteerimist; matemaatikatunnis saadud teadmiste põhjal võivad õpilased õpitud teemade kohta ka ise graafikuid koostada.
- Referaatide, uurimistöode, DSD1 ja DSD2 esitluste jaoks info otsimine, info töötlemine ja analüüsimine.